

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

„Társadalmi Innovációk generálása
Borsod-Abaúj-Zemplén megyében”
TÁMOP-4.2.1.D-15/1/KONV-2015-0009

HELYI TURIZMUSFEJLESZTÉS

1.) A turizmus termékei, térség-specifikus
fejlesztési lehetőségek

Nagy Katalin

2015.09.14.

T-M-DELL
MISKOLCI EGYETEM

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Michalkó, G. (2007):

*„A turizmus az egyén élményszerezéssel
párosuló környezetváltozása, melynek
során szolgáltatásokat vesz igénybe”*

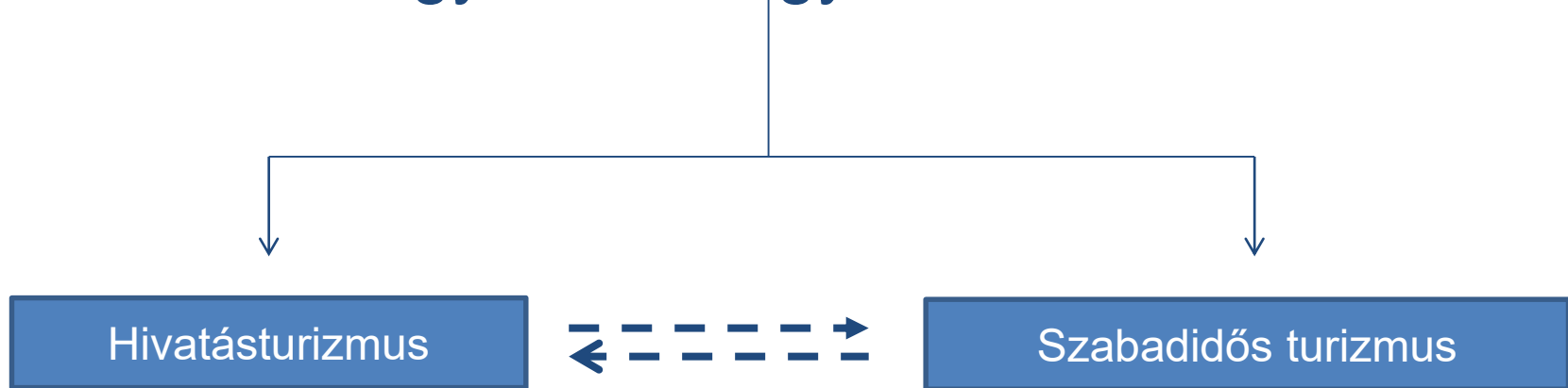

A TURISZTIKAI TERMÉK ÉRTELMEZÉSEI

- **Élmény alapú termék – két szintje:**
 - teljes termék szintje (a turista teljes, utazás alatt megszerzett élménye)
 - önálló termék szintje (az egyes szolgáltatók által előállított termék-elemek)
- **Medlik & Middleton (1973): tényező modell, mely szerint az öt legfontosabb alkotóelem:**
 - a desztináció attrakciói
 - a desztináció szolgáltatásai
 - megközelíthetőség
 - image
 - ár

A TURIZMUS FAJTÁI:

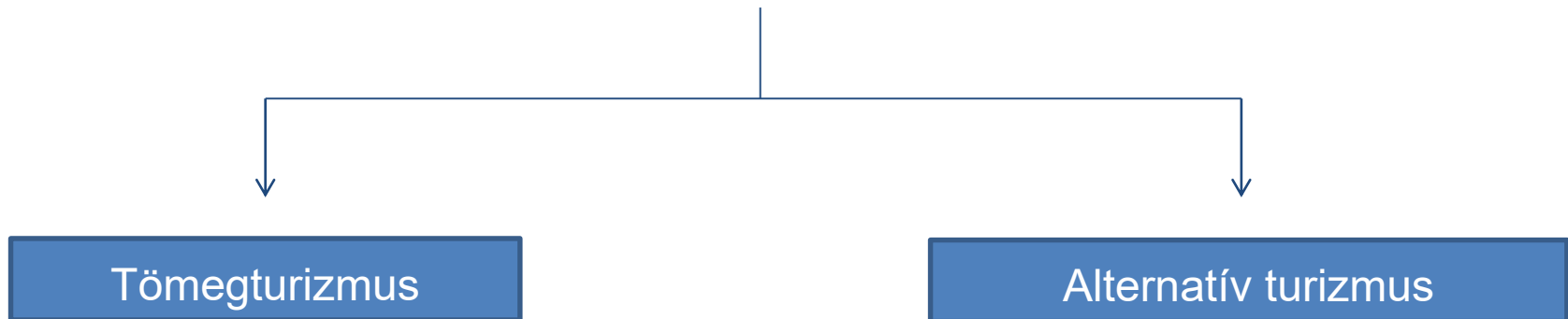
az utazás az emberi lét mely szegmensére
(*munka-szabadidő*)
gyakorol nagyobb hatást

- az utazási döntésben domináns szerepet játszó fél;
- a költségek fedezője;
- a tartózkodás során végzett tevékenységeket jellemző időráfordítás;

A TURIZMUS FORMÁI:

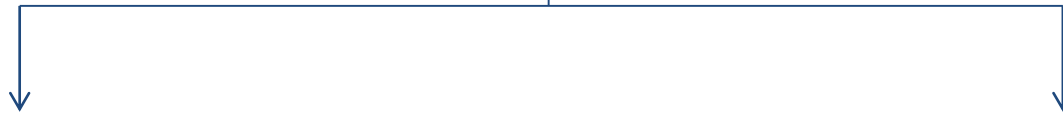
Az utazás és tartózkodás külsőségeiben tetten érhető megjelenése, a turisták élményeinek visszatükröződése és a felkeresett környezettel való kölcsönhatások jellemzői adják az osztályozás alapját.

- a programban résztvevők száma, összetétele
- a felkínált szolgáltatások általános jellemzői
- a turisták rendelkezésére álló „élményapparátus”
- a természeti és társadalmi környezettel kialakított viszony

A TURIZMUS TÍPUSAI

A mozgás iránya (az utazás kiterjedése) képezi az osztályozás központi elemét.

Belföldi turizmus

- a lakosság országon belüli utazásai

Nemzetközi turizmus

- a lakosság országhatárt átlépő utazásai
 - beutazó (aktív)
 - kiutazó (passzív)

A TURISZTIKAI KÍNÁLAT

A TURIZMUS INFRASTRUKTÚRÁJA

ALAPINFRASTRUKTÚRA

- 3K: közlekedés, közművek, kommunikáció

TURISZTIKAI INFRASTRUKTÚRA

- Statikus: helyhez kötöttek, főleg épületek (*gyógyfürdő*)
- Dinamikus: különleges közlekedési eszközök (*libegő, sikló – riksa, fogaskerekű*)

TURISZTIKAI SZUPRASTRUKTÚRA

- Elsődleges: szálláshely szolgáltatás, vendéglátás
- Másodlagos: kiskereskedelem, autókölcsönző, bankhálózat, személyi szolgáltatások

EMLÉKEZTETŐÜL: ADOTTSÁGOK ÉS SAJÁTOSSÁGOK

<i>Csoport neve</i>	<i>Adottságok és sajátosságok</i>	
Természeti	Domborzati viszonyok, növény- és állatvilág, vízrajzi viszonyok, éghajlati viszonyok	
Társadalmi, kulturális	Népszokások, műemlékek, várrom, falumúzeum, történelmi és egyházi helyek, népi mesterségek, zarándokhelyek	
Gazdasági	A területen élő emberek életszínvonala, munkalehetőségek, kereseti szintek, az adott régió kereskedelmi szerepe, stb.	
Általános, infrastrukturális	Közlekedési és hírközlési feltételek, közművesítés színvonala, egészségügyi ellátás	
Turisztikai, infrastrukturális	Szálláshelyek, kereskedelmi és vendéglátóipari ellátás, programkínálat (lovaglás, horgászat, gyógynövény-gyűjtés, stb.)	
Helyi sajátosságok	Folklorisztikus	Helyi építészeti hagyományok, szövés, fonás, fazekasság, ének, zene, tánc, stb.
	Konyhaművészeti	Tájjellegű ételek, italok, közös főzés
	természeti	Barlang, síkság, szakadék, vízesés, stb.

FELADAT

- Soroljon fel hat, Ön által legfontosabbnak ítélt műemléket, épített örökséget térségében!
- Soroljon fel hat olyan vendéglátóhelyet, amelyeket jó szívvvel ajánlana vendégeinek!
- Soroljon fel hat, Ön által legfontosabbnak ítélt rendezvényt a térségében!
- Soroljon fel hat különböző szolgáltatást, programlehetőséget, a szabadidő hasznos eltöltésére! Lehetőleg különböző fajtájúak legyenek (pl. lovaglás, kézművesség, stb.)
- Soroljon fel legalább hat múzeumot vagy tájházat a térségében!
- Soroljon fel hat helyi sajátosságot a térségében!

A TURISZTIKAI TERMÉK MARKETING SZEMPONTBÓL...

- ◆ Mikroszintű megközelítés: egy idegenforgalmi vállalkozás által nyújtott konkrét szolgáltatás.
- ◆ Makroszintű megközelítés: maga a turisztikai desztináció és annak a turista igényeinek kielégítésére kínált szolgáltatások. / A turista adott desztinációban végezhető tevékenységeinek azon keretei, amelyből ideális esetben kialakítható a versenyképes szolgáltatás.
- ◆ **Komplex** turisztikai termék = attrakció + megközelítés + ellátás + vendégszeretet + programok + *optimalizálás és specializálás*

A TERMÉKFEJLESZTÉSI FOLYAMAT

Kiterjedt és szerteágazó folyamat

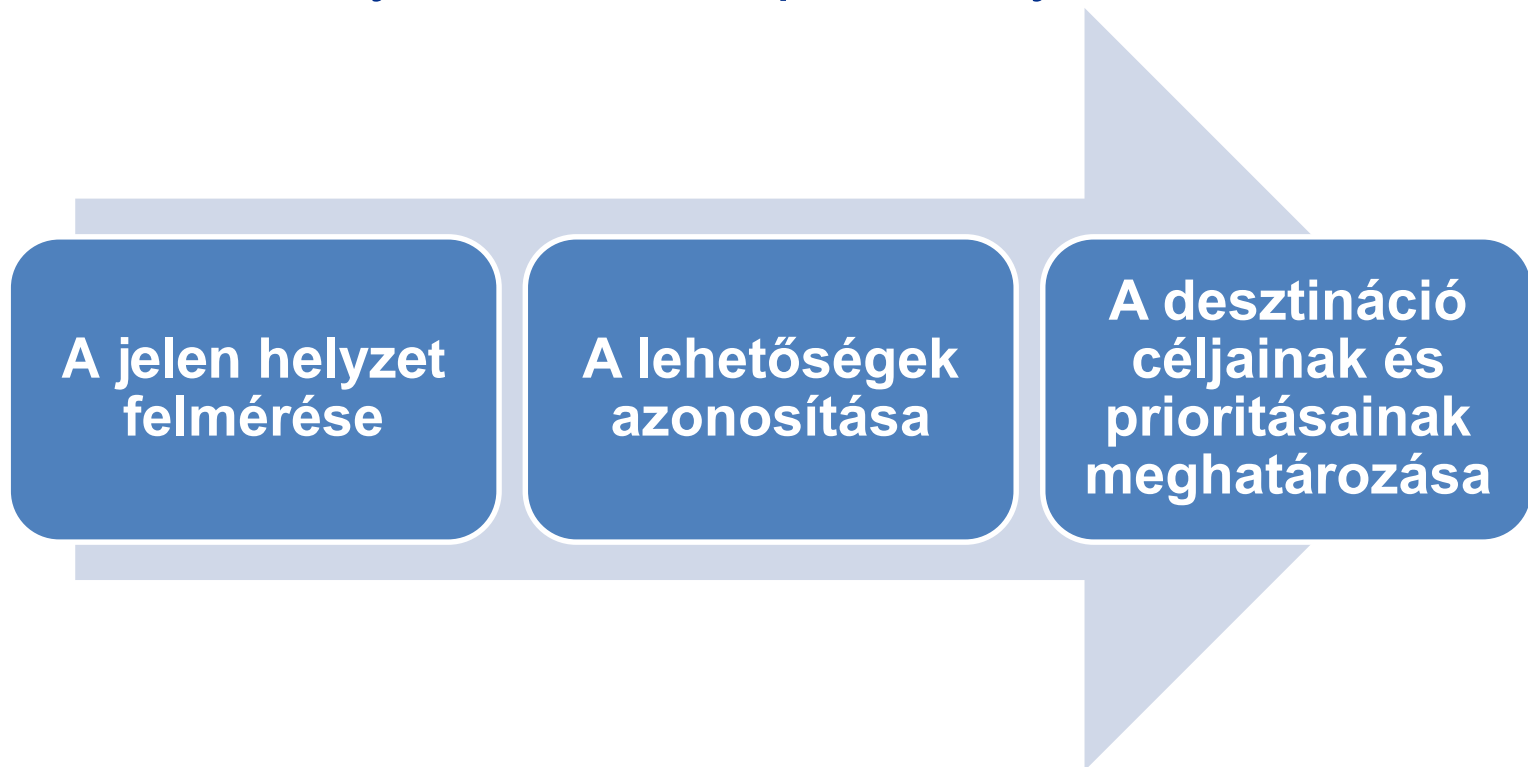
Piac-kutatás

Termék-
fejlesztés

Marketing

A FOLYAMAT

- A piaci igényeknek megfelelő, sikeres és fenntartható turisztikai termékfejlesztés kielégíti az innováció – megkülönböztethetőség – autentikusság hármaskövetelményét = három lépcsős folyamat:

A LEGGYAKORIBB TURISZTIKAI TERMÉKEK

- Kulturális turizmus (+ tematikus utak, vallási turizmus)
- Örökségturizmus (+ Világörökségek)
- Egészségturizmus
- Falusi turizmus
- Ökoturizmus
- Hivatásturizmus (MICE)
- Bor- és gasztronómiai turizmus
- Aktív turizmus (lovas, vízi, kerékpáros, bakancsos, extrém, vadász, sport)
- Üdülő-, nyaraló-turizmus (+ rokon-látogatás)
- Városlátogatások, körutazások

KULTURÁLIS TURIZMUS

Legátfogóbb megközelítésben:

- ◆ **Olyan turisztikai termék, amelynek központi eleme a turista legszélesebben értelmezett intellektuális igényeit kielégítő vonzerő**

Szűkebb értelemben:

- ◆ **Kulturális motivációval történő utazás (pl. műemlékek és örökség helyszínek felkeresése, fesztiválok, színházi előadásokon való részvétel, múzeumlátogatás, zarándoklat, stb.) Általában csak a magasabb kultúrát veszi figyelembe, a tömegkultúrát nem.**
- ◆ **Olyan utazás, amelyben a motiváció új kultúrák megismerése, kulturális eseményeken való részvétel és kulturális attrakciók meglátogatása, a vonzerő a felkeresett desztináció sajátos, egyedi kultúrája.**
- ◆ **Olyan turisztikai termék, amelynek fejlesztése gyakorlatilag minden desztináció számára lehetséges alternatíva.**

A kulturális turizmus...

- ◆ ... komplex termékcsoporthoz, sajátos szolgáltatással és vendégkörrel rendelkező turisztikai termék. A turizmus kínálatán belül növeli az igényes, minőségi szolgáltatási csomagot kínáló, magas költség-struktúrájú termékek arányát, felértékeli a környezetet és növeli az adott térség gazdasági potenciálját.
- ◆ Elsődleges cél kulturális hagyományokra, adottságokra alapozva, a lehetőségeket jól kihasználó, de a természetes környezet védelmét szem előtt tartó, a keresleti trendeket figyelembe vevő, nemzetközileg is versenyképes turisztikai termékek kialakítása, illetve e termékek piacra segítése a marketing különböző eszközeivel.

Legfontosabb vonzerők

- ◆ **ÉPÍTETT ÉS TÁRGYI ÉRTÉKEK; Városok épített öröksége – egyszerre jelent környezetet (háttér) és vonzerőt (egyedi értékek, együttesek)**
- ◆ **MINDENNAPI ÉLETHEZ KAPCSOLÓDÓ KULTURÁLIS ÉRTÉKEK (pl. szokások, életmód, gasztronómia, hagyományok)**
- ◆ **RENDEZVÉNYEK, FESZTIVÁLOK; Kulturális események – elsődleges attrakciót jelentenek**
- ◆ **Egyedi téma köré szervezett fesztiválok (pl. Mozart – Salzburg; állandó vonzerő, image-elem lett)**
- ◆ **Magyarország fő attrakciói: építészet (műemlékek), zene, tánckultúra, folklór, hagyományőrző népi kultúra, fesztiválok**

Kulturális turisztikai termékek

Történelmi városok (Rothenburg)

Várak, kastélyok (Edelény)

Vallási turizmus

Rendezvények, fesztiválok

Bor és gasztronómia

Tematikus utak

- ◆ **Természeti és művi attrakciókat kötnek össze, egy bizonyos téma mentén, melyek valamilyen közlekedési eszközzel elérhetőek. A fenntarthatóság szempontjából, a tematikus utak egyszerre kínálják az ismeretszerzés, szabadidő és szórakozás lehetőségét.**
- ◆ **3 fő jellemző:**
 - Földrajzi elhelyezkedés (helyi, regionális, ...)
 - Téma (természet, zarándoklat, örökség, gasztronómia, speciális érdeklődésű csoportok, ...)
 - Közlekedési eszköz (gyalog, kerékpárral, autóval, ...)
- ◆ **Természeti attrakciók (pl. Kőkultúra) – Művészet (pl. Mozart) – Zarándokutak – Örökség/történelem (pl. Aranygyűrű) – Speciális érdeklődés (pl. Grimm meseút)**

Örökségturizmus

- ✘ **Swarbrooke, 1994: Örökségen alapuló turizmus, amelynek esetében az örökség egyrészt a termék központi eleme, másrészt pedig a fő motiváció a turisták számára.**
- ✘ **Számos különböző tevékenységet foglal magába (pl. történelmi városok látogatása, gasztronómiai túrák, stb.)**
- ✘ **Története: évezredekre nyúlik vissza (rómaiak utazásai, középkori zarándoklatok, 18. századtól kezdődő Grand Tour [célja a kulturális, történelmi jelentőségű helyek felkeresése, majd a 19. században a festői szépségű helyek meglátogatása], Thomas Cook első örökség-csomagtúrája az egyiptomi piramisokhoz a 19. század végén)**

National Trust for Historic Preservation (USA) meghatározása

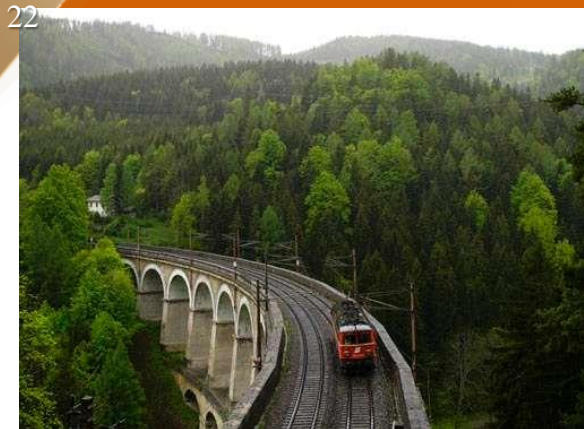
- ◆ **„utazás, melynek célja olyan helyszínek felkeresése és tevékenységekben való részvétel, melyek autentikusan reprezentálják a múlt és a jelen történéseit, a múltban élt és a mai embereket. Történelmi, kulturális és természeti attrakciókat egyaránt tartalmaz”**
- ◆ **„az örökségturizmus a történelem megőrzésének kirakós játékában nélkülözhetetlen darab. Segít megőrizni a nemzetek természeti és kulturális kincseit, miközben tudatosságot épít, új munkahelyeket teremt, új üzleti lehetőségeket hoz létre és erősíti a helyi gazdaságot. Minden alkalommal, amikor felkeresünk egy történelmi helyet, nem csak annak megőrzését segítjük – hanem hozzájárulunk a helyi lakosság és a látogatók életminőségének javításához is”.**

Világörökségi lista

- ✘ **Célja: felhívja a figyelmet a föld kulturális és természeti örökségének gazdagságára és változatosságára.**
- ✘ **Kiemelkedő univerzális értékek.**
- ✘ **Az érintett országok nemzeti karakterének, kultúrájának szimbólumai, az ország imázsának, nemzeti identitásának jelképei (pl. piramisok Egyiptomban, a nagy fal Kínában)**
- ✘ **Kiemelkedő turisztikai attrakciók, imázssteremtő eszközök, „húzónevek”, önmagukban generálhatnak látogatottságot.**

Kulturális örökségek

Ausztria: Semmering vasút

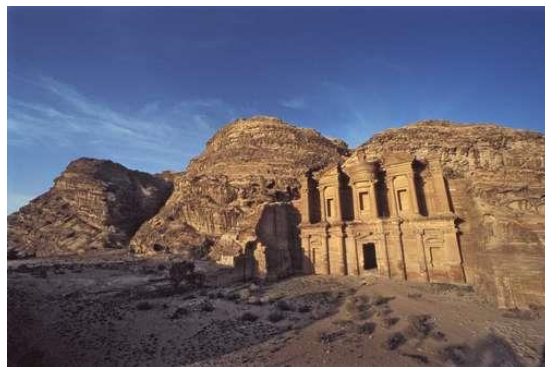
Bosznia: Mosztar

Bulgária: Rilai kolostor

Franciaország: Loire-völgy

Jordánia: Petra

Lengyelország: Auschwitz-
Birkenau

Természeti örökségek

23

USA: Grand Canyon Nemz.P.

Tanzánia: Kilimandzsáró N.P.

Norvégia: nyugati fjordok

Madagaszkár: nemzeti park

Indonézia: Komodo Nemz.P.

Horvátország: Plitvicei tavak

EGÉSZSÉGTURIZMUS

- Egészségturizmus = a turizmus azon területe, ahol a turisták utazásainak fő motivációja az egészségi állapot javítása vagy megőrzése, a gyógyulás vagy a megelőzés
 - Gyógy-turizmus
 - Wellness turizmus
- Egyre növekvő szerep az egészség megőrzésében (wellness), a betegségek megelőzésében (prevenció), a gyógyításban (terápia), az utókezelésben (rehabilitáció) és a szervezet fizikai kondicionálásában (fitness).

Fogalmak

- **Gyógy-turizmus** = állandó lakóhelyen kívüli, gyógyüdülőhelyen vagy gyógyászati létesítményben való ideiglenes tartózkodás, amelynek célja orvosi gyógymódok alkalmazásával valamilyen meglévő betegség gyógyítása.
 - Hagyományosan valamilyen természetes gyógy-tényezőre (pl. gyógyvíz, klíma, iszap – természetes vonzerők) épül
 - A fő hangsúly a gyógyászaton van
 - Zömében orvosi beutalóval veszik igénybe

Fogalmak

- **Wellness turizmus** = az átfogóan értelmezett egészség (mentális, fizikai, biológiai) összhangjának megteremtését célozza, inkább az életstílus megváltoztatásával
 - A turista célja az optimális egészségi állapot elérése, a testi, lelki és szellemi egyensúly megteremtése
 - Komplex egészség-megőrzési, prevenciós programok – vonzó környezetben – a betegségek megelőzése jóval fontosabb, mint a gyógyításuk!
 - Lehet aktív (pl. sportok) és passzív (pl. szépségprogram)
 - Önkéntesen vesznek részt benne
 - Fitness turizmus (valamilyen sporttevékenység is)
 - Élményfürdőzés (vízi attrakciók szórakoztató jelleggel)
- A wellness holisztikus, tehát átfogó értelemben foglalkozik az ember egészségével és feltételezi, hogy a személy önmaga is aktívan részt vesz egészsége megőrzésében, a betegségek megelőzésében és nem hagyja az egészséget, például a gyógyszerekre.

IUCN – International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (Természetvédelmi Világszövetség)

Az ökológiai turizmus vagy **ökoturizmus** a környezetért felelősséget vállaló utazás és látogatás a viszonylag zavartalan természeti területeken, azok természeti, valamint jelen és múltbeli kulturális értékeinek élvezete és értékelése céljából, úgy, hogy kíméli azokat a látogatás hatásainak mérséklésével, valamint a helyi népesség társadalmi, gazdasági előnyökhöz való juttatásával.

Hivatásturizmus és fajtái

- Szabadidő-turizmus = klasszikus nyaralások, hosszú hétvégék, felfedező-utazások; családdal, barátokkal történő kikapcsolódás
- Hivatásturizmus = munkával, megélhetéssel összefüggő utazások gyűjtőneve
 - Az utazás munkaidőben történik
 - A kiküldő szervezet, cég, intézmény fizeti, az utazás célja a kiküldő érdekeit szolgálja
 - Fajtái: üzleti turizmus - konferencia-turizmus - incentive turizmus
 - **M.I.C.E.** = ülések (Meetings) – incentive utak (Incentives) – kongresszusok (Congress) – kiállítások (Exhibitions)

Falusi turizmus

- Nyugalmat, természeti közelséget biztosító vendéglátás, ahol
 - a házigazda kisszámú vendégszobát tart fenn,
 - a háziasszony saját főztjével gondoskodik vendégei részleges vagy teljes ellátásáról.
- A vendéglátó saját otthonába fogadja be a vendéget – a vendég a házigazda lakókörnyezetéből kapja az első benyomást.
- A falusi vendéglátás a vidéki, főleg a falusi és tanyasi térségekben folytatott vendégfogadás
- ***Különleges*** vendéglátás, a turizmus egyik önálló fajtája, különleges ***turisztikai termék***

A falusi turizmus valójában falusi vendéglátás

- Falusi turizmus \neq szobakiadás !
- A falusi turizmus ott kezdődik, ahol az igényes és minőségi szolgáltatást nyújtó, a vendég komfortigényét kielégítő szálláshely kialakítása véget ér!
- **A falusi turizmus a falu komplex idegenforgalmi kínálatának a hasznosítása.** A falusi turizmus együtt kínálja a falusi életkörülmények, a helyi szokások, a kultúra és – ahol van – a mezőgazdaság adta lehetőségeket.

Minősítés

- Védjegy + biztonság (szállásadónak is, vendégeknek is)
- Marketing és promóciós lehetőségek csak a minősített szálláshelyek számára
- A megyei egyesületi tagság feltétele a házak hivatalos minősítettése.

4625

MINŐSÍTŐ BIZONYÍTVÁNY
QUALIFIZIERSCHEIN • CERTIFICATE

HOMOKY ANDRÁS
falusi vendégfogadó

TÁLLYA **3907 Lovolla u. 2.**
településen, cím alatti
..... **10** db. férőhellyel rendelkező
vendégszobája, üdülőlakása, üdülőláza, tanyája, sátorhelye

megfelelt a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége
minősítési előírásainak és elnyerte annak minősítő jelét.

A szálláshely jogosult / Die Herberge ist für / The accomodation is entitled to use:
4 napra tartó
használatra
2006. 11. 27. -tól 2011. 11. 27. -ig

FÁTOSZ elnöke

a Megyei Szervezet elnöke

BOR ÉS GASZTRONÓMIAI TURIZMUS

Aktív turizmus

- Az aktív turizmus olyan turizmusforma, amely esetében a turista utazásának motivációja valamilyen fizikai aktivitást igénylő szabadidős vagy sporttevékenység gyakorlása” (MAGYAR TURIZMUS RT., 2003)
- Az aktív turizmus olyan utazási forma, amelynek során a turista a hétköznapiól eltérő, intenzív mozgást végez, miközben valamilyenfajta árut, vagy szolgáltatást is vásárol” (MICHALKÓ G. 2002)
- Az aktív turizmus alatt értendő minden olyan turisztikai tevékenység, amelyben az egyén élményszerzési célból eredő, nem rutinszerű mozgása a mindennapi térpályáján kívül eső térben költésével egybekötve valósul meg” (MICHALKÓ G. 2002)
- A nemzetközi szakirodalom nem nagyon használja ezt a fogalmat

Mi tartozik ide?

- természetjárás,
- kerékpáros turizmus,
- vízi turizmus,
- lovaglás, lovas turizmus
- golf,
- horgászat,
- vadászat,
- egyéb szabadidős sporttevékenységek is melyek közül legújabban kiemelhetjük például a kalandturizmust és az extrémturizmust is
 - A sportturizmussal való kapcsolat érdekes, két típusa az amatőr és a professzionális sport-turizmus, mindkettőnek vannak turisztikai vonzatai is

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET !

Következő téma:

A vendéglátás, vendégfogadás jelentősége,
módszerek, technikák és szokások